

कालिगढलाई सरस्वतीको मूर्ति बनाउन बटारो: सुनसरीको इनस्वामा माटोको सरस्वतीको मूर्ति बनाउँदै कालिगढ। सरस्वती पूजा नजिकीदै गर्वाई कालिगढलाई मूर्ति बनाउन भ्याइन्थाई छ। तस्वीर: रासन

४० जना ज्येष्ठलाई सम्मान

बिरामोड, माघ ६। विरामोड नगरपालिकाले बडा नम्बर १का ७० वर्ष भन्दामार्थिक ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गरेको छ।

नगरको सामाजिक विकास शाखाले बडा कार्यालयको हलमा जेठ नागरिक सत्रमिलन तथा सम्मान कार्यक्रमको आयोजना गर्दै ४० जना ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गरेको हो। सम्मानित हुने ज्येष्ठ नागरिकलाई गाम्द्यासहित नगद र फलफूल प्रदान

गरिएको थियो।

३२औं अन्तर्राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसको अवसरमा सम्मान कार्यक्रमको आयोजना गरिएको सामाजिक विकास शाखाको अधिकृत डिल्ली दाहालले जानकारी दिए।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि बडा नम्बर १का कार्यालयको बडायाक्ष योगचान्द आइवोहाङ्गले ज्येष्ठ नागरिकलाई यस वर्ष पनि भ्रमणको आयोजना गरिएको जानकारी दिए। उनले बडा

सम्मानित हुने ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गरेको हो।

सम्मानित हुने ज्येष्ठ नागरिकलाई गाम्द्यासहित नगद र फलफूल प्रदान

इन्डिरा ...

मनमाया मगरकी कान्थी छोरीका रूपमा जन्माएकी इन्दिराले पढेने इच्छा भएर पनि ११ वर्षसम्म गरीवी र अशक्ताकै कारण पढेन ठाण्डन। आफू बुझने भएपछि दाजुले पढेको देखि बस्तु चाराउन जारा किंजाले लेला सिकेको इन्दिराले अन्ततः पहिलोपटक कक्षा पाँचमा भर्ना हुँदै प्रथम भएर कक्षा उत्तर्ती गरेसँगै उनमा रहेको अभूतपूर्व क्षमताको चौतर्फी चर्चा भयो। १६ वर्षमा एसएलसी उत्तर्ती इन्दिराले २०५३ सालमा स्नातकसम्मको अध्ययन पूरा गरिन्। मार्कोटडमा स्नातक गरेको उनले समाजशास्त्रमा स्नातकोत्तर अध्ययन गैरै सन्तानको स्नातकोत्तर भेने पूरा गर्न गरेको छ।

इन्दिराले सञ्चालन गरेको बन्दी सहायता नेपालमा रहेका बालबालिकामध्ये ठूला नारीहलूलाई आफो खुवामा उभिन सजिलो होस् भनेर पैन्टिङ, सिलाइ-बुनाइ, कृषि जस्ता आयमूलक काम पनि सिकाउने गरेको छिन्। उनको एकमात्र छोरी सुवानी आले मगरले मात्र होइन इन्दिरालाई अहिले भनेर जोलाउँच्नु द्यैरे बालबालिकाले उनले देशका विभिन्न ठाउँमा रहेका बन्दी सहायता नेपालमा १९० जना बालबालिका अधिकृत छन्। रानाको संस्थाले १२ बटा बालग्र, २ बटा बिचालय, ४ बटा दिवा हेरचाचा केन्द्र चलाउनुका साथै विभिन्न सामाजिक काम गर्ने आएको छ।

पीए नेपालले कोभिड-१९ सम्मारीका कारण समस्यामा परेका गरिव र जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै ढेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका उल्लेखनीय चलाएको थियो।

उनले आपाले कोभिड-१९ सम्मारीका

दिशामा काम गर्दै आएकी इन्दिरा एशिया महादेशवाट भानवर्धिकारको क्षेत्रमा काम गर्ने अग्रीमी महिलाको रूपमा समेत चिनिन्छन्। अन्तर्राष्ट्रिय मानवतावादी अवार्ड-२०२०को शीर्ष ३ स्थानमा पनि सफल भएकी इन्दिराले त्यस्ता दर्जानी अवार्ड-२०२०को ज्येष्ठ नागरिकलाई यस वर्ष पनि भ्रमणको आयोजना गरिएको छिन्।

इन्दिराले सञ्चालन गरेको बन्दी सहायता नेपालमा रहेका बालबालिकामध्ये ठूला नारीहलूलाई आफो खुवामा उभिन सजिलो होस् भनेर पैन्टिङ, सिलाइ-बुनाइ,

कृषि जस्ता आयमूलक काम पनि सिकाउने गरेको छिन्।

पीए नेपालले कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण समस्यामा परेका गरिव र

जोखिममा परेका सडकवासीलाई भर्डै

डेल वर्षसम्म शुरूमा सात सय र पछि

एक हजार, गरीव र जोखिममा रहेका

उल्लेखनीय चलाएको थियो।

पीए नेपालले 'कोभिड-१९ सम्मारीका

कारण

भुवन तामाङ

ने

पाली साहित्यको भण्डारमा अरु गहन दुई कविताहरु थिएका छन्- ती हुन सप्टा चित्रा पौड्यालका 'श्वेत शिखर कविता संग्रह' र 'शंखनाद मुक्तक संग्रह'।

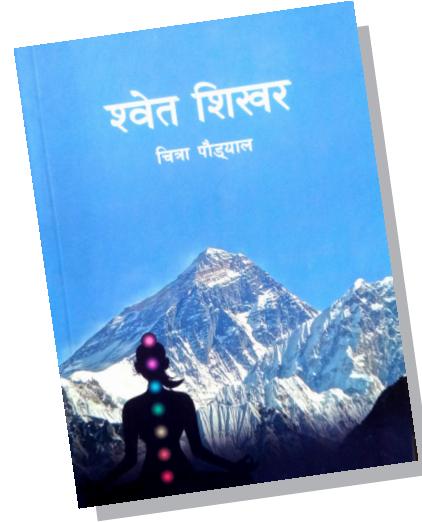
'श्वेत शिखर कविता संग्रह' :

सप्टा पौड्यालको यस कृतिको विशेषता, विद्वान तथा साहित्यकार युवराज नयाँधेरेका विचारवाट जानौँ- 'कला, विचार, प्रत्युति र शब्दहरुको उत्कृष्ट नमूना हो' - कविता। कवितासंग संगीत, दर्शन र ज्ञानको सबभन्ना नजिकको नाता रहन्छ। कवि चित्रा पौड्यालको श्वेत शिख असाथै कोमल र भावनाको हिसाबले तीव्र उत्तराभासको कविता कृति हो। नारी मनविजानसंग अनुभूत गरिएका विचार शिल्प र शैलीले आभेषित यी कविताहरु जीत सरस, सरल र शहज छन्, त्यति नै खिले शालीनता र प्रभावकारी शैलीमा काव्यको सुवास प्लावित भएको मैले अनुभव गरेको छु। कैत प्रकृति, कैत संस्कृति, कैत उच्छ्वास र कैत सन्नासका शब्दलाई साहै मिहन रुपमा कवि पौड्यालद्वारा लिपिबद्ध गरिएको छ।

निरन्तर सम्पर्ण र साधनामा मन लागीरहीसु। अनेक वर्द्धाइ। 'धेरै-धेरै शुभकामना'। यी विचारवाट जान्न सकिछ्य यस कविताको उत्कृष्ट। अत्यात्मको स्वात्मभूति हुन्छ, तर भन्न सकिन्न। प्राकृतिक रूपमा जीतसुकै गढ अथात्मलाई अविवर्यक गर्न सकिन्छ। यो सत्यलाई आम्बात् गरि सिर्जिएका कविताको संग्रह (श्वेत शिखर)की सप्टा

कविप्रति हार्दिक व्यार्थको हार्दिक शुभकामना अर्पित गर्दछु -भनि शुभकामना व्यक्त गरिएका छन्।

चित्राका कविता माथि क्षेत्री दृष्टि शीर्षकमा डा. यज्ञेश्वर निरौलाको विचारवाट पनि यस कृति निकै गहन रहेको जान्न सकिन्छ- 'विभन्न साहित्यक संस्थान, प्रतिष्ठानमा कविता, मुक्तक वाचन गर्दै र मुहारपुस्तका मार्फत मुक्तक तथा कविता सार्वजनिक गर्दै काव्य समाजमा प्रभाव जमाउदै आएकी कवि चित्रा पौड्यालको

श्वेत शिखर कविता संग्रह प्रकाशनले उनको प्रभाव कविता प्रतिभा पाठकवर्गमा समेत असित्यकारित भएको छ। यस कविता संग्रहमा ६० वटा कवितामा नारी अस्तित्व एवम् सौन्दर्य चेतना, मानव मूल्य, समाजमा देखिएका विकृत पक्ष, स्वाभिमानी चेतना, मानव चेतना परिवर्तन, समाज विकासका आधार, जीवनवैद्य, अथात्मक चेतना, इच्छारीय चेतना, प्रेम तथा अहिंसा आदि विषयगत एवम् भावनागत परिधि प्रस्तुत गरेकी छन्।

समाजमा नारीलाई हेनै दृष्टि उजागर गर्दै कविले कविताका माध्यमबाट यसरी नारी अस्तित्वको खोजी गरेकी छन्- बाटोभाइ पाउ जुलाई, बेडी देल्ले आँखाहरु छ्यापछ्यापती छन्, आफौ आम्देहरुको हुलभित्र हतकडी र चुरा छुट्याउन नसक्ने थुपै छन्। (दोषी नजर) कविताहरु। यो संग्रह प्रकाशनले कवि पौड्यालको रचना चेतना उदात्त स्तम्भमा पुगेको महानुस हुन्छ। जीवनमूल्यको उत्थान र सामाजिक कल्याण उनका कविताको मुख्य।

प्रयोजन रहेको देखिन्छ। आचार्य वामनले भने जस्तो कवि पौड्यालमा पनि काव्य रचनाका दृष्टि र अदृष्टि दुई पक्ष देखिन्छन्।'

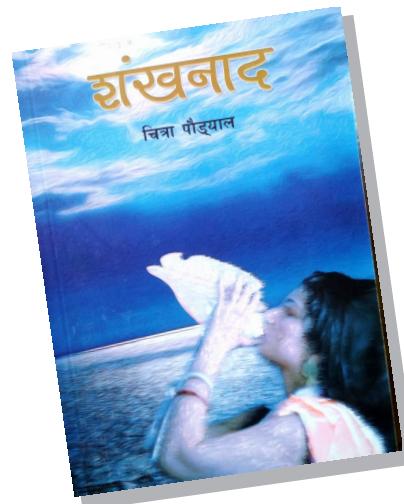
दोषी नजर, छोरी कहिले सुरक्षित विन्द्यन, माला र नेता, के गर्दैछी मान्छे ? आमा, जीवन विज्ञान, धर्मिलो आश, के म देश होइन ? ए लोभी मान्छे, प्रिय सावन र म, नेपाल भूमि नेपालीको प्राण, सुन्दर आँखा वि मन ? युवा आँज देश बचाउ, यो कथा होइन, मौन बन्नना र प्रेम रंग राजा देवै रोचक कविताहरु यस संग्रहमा समिटिको छन्।

एउटा कविताको अंश पढ्दै, 'संसार बुझन पाई निम्नला, दर्दनाक मूल्य खायौ, अत्यक्त वेदना र रक्ताम्य शरीरले, धर्ती पनि कोमल बनेकु। घर, गाउँ, शरोभितै, नारी असुरक्षित भएपछि, बाला युवती बढा कै, सबै शिकार बोनेछन्, कानून नै बलात्कृत गरियो, कहाँ हुन्छ भरोसा र सुखा अब '। यस्तै-यस्तै शीर्षकका गहन कविताहरुले सजिएका छन् यो कृति।

'शंखनाद मुक्तक संग्रह' :

यस कृतिवारे विद्वान तथा साहित्यकार ज्ञानुवाकर पौडेलका विचारवाट जानौँ- 'हेरै पर्यावरणको विनाशलाई लिएर देखिएको खिनको चिन्ता र त्यसप्रति दायित्ववोध गरी लेखिएको एउटा चाखालादो मुक्तक: सूर्यिको तालिकामा तालमेल छ बाह्यो, नगर्नु विनाश यसैमा हित सामेल छ बाह्यो, विकार धर्ती धराशायी भो लौन बचाऊ, रोकै दोहन धर्तीको अति भेल भो बाह्यो।'

चित्राले मुक्तकमा व्यक्त गरेको यो अन्याय अनुभूति मलाई यति मर्मस्पर्शी लायो कि पर्यावरणको विषयमा यिनये लिएको चिन्ता र दायित्ववोध केवल यिनको मात्र नभएर हामी सबैको पनि सरोकारको विषय हो जस्तो लायो। यस्तो लाग्नु तै चित्राको सिर्जनात्मक सफलता हो। यिनले यी र यस्ता मुक्तकहरु लेखन मुक्तककार बन्ने रहर मात्र पूरा गरेको होइनन कि मौजुदा समय र समाजप्रति आफ्ऊो असन्तोष पनि व्यक्त गरेकी छिन्।

भन्ने कुरामा म विश्वस्त छु। समयसापेक्ष यस्ता मुक्तकहरु लेख्ने यस्ता होनहार कवि, मुक्तककार र गजलकरहरुको समेत राम्रो परिचय बनाइसकेकी छिन् चित्राले। विद्वान तथा साहित्यकार ज्ञानुवाकर पौडेलका यी दुई त्रिआधीश संयुक्त गजल तयार 'उडान' प्रकाशन भएका छन्।

सप्टा पौड्यालका केही मुक्तकहरु- आमावाहुन्दा ढूलो अर्को कुनै नाता छैन, आफूलाई रितिएर माया दिने अर्को कुनै दाता छैन, बलियो सहारा दिँ वूँ जीवित देवतालाई, खर्च कष्ट भयो कैत बुझाउँदा त्यस्तो कुनै खाता छैन। अर्को मुक्तक- गर्भवती सुत्केरीमा पनि साथ हाँकिरहन, कमजोर थियो शरीर गाथ हाँकिरहन, खास हेरिविचार दया गर्ने समय होइन यो, कुलको इज्जत वचाउन हाँकिरहन्। यस्तै-यस्तै जीवनोपयोगी, व्यवहारपरक, समय सान्द्रिक र सन्देशमूलक मुक्तकहरुले

सजिएका छन् यस शंखनाद मुक्तक कृति।

सप्टा पौड्यालद्वारा आफना वबा लोकानाथ पौड्याल, आमा हेमकला पौड्यालमा समर्पित दुई सय पृष्ठसम्मको प्रस्तुत सुन्दर कृतिमा, धर्म, प्रवृत्ति, भावना, आँशु, माला, गीत, सिन्दूर, लक्ष्य, लैङ्गिक समानता, विभेद, सृष्टि, विवाह, फूल, रूप, आमावाहा, प्रेम, नारी, नारीहाना, सोच, नयन, नदी, देश, नेता, वाद, देश, शरीर, समाज, लोकतन्त्र, भगवान, धर्मी, करुणा, पहिरन, संस्कृति, सद्भाव, माछे, प्राण, मृत्यु, उत्सव, शक्तिशाली राष्ट्र, मिलन, विछोड, मेहनत, जीवन, शाल, शिक्षा, पर्यावरण जस्ता विषयमा थुपै मुक्तक प्रकाशित भएका छन्।

छोटो तर गहन अर्थ प्रवाह गर्ने यो मुक्तक कमिति मिठो छैन, संसारमा कर्म गर्दाउँदै धेरै शाकिसको, खुशी अरुलाई पार्दा प्रारब्ध कैत तासिचिसको, आफै मनको लय सुन्न फूर्न छैन, आरामै छु कैत भन्नु आफैलाई ढाँटियकै। यस्तै-यस्तै रोचक मुक्तकहरु समोटिएका छन् यस कृतिमा।

चित्रा पौड्यालको पहिलो कविता वि.सं. २०७३ सालमा 'पहिलो चौटा भोलीलाई सम्भिन्दा' नामक कविता विश्ववीष मासिकमा प्रकाशित भएको थियो र जीवनमा पहिलो कविता वाचन क्षमा ४ मा पढावा गरेकी थिएन्। कृतिमा उल्लेख छ। सप्टा पौड्यालले कविता आफ्नो पौडेलका यी दुई त्रिआधीश संयुक्त गजल तयार 'उडान' प्रकाशन भएका छन्।

सप्टा पौड्यालका विश्वात्म, साहित्य र समाजसेवाप्रति रुची रहेका छन्। स्नातकोपरसम्मको शिक्षा हासिल गरी जीवनको लामो समयसम्म सरकारी निकाय र अन्तर्गत १८ वर्ष 'जीवन विज्ञान प्रशिक्षक' जस्तो जिम्मेवारी वहन गरी सेवा सम्पन्न भएका छन् र अवकाश जीवनमा साहित्यका माध्यमबाट नेपाली भाषा साहित्यको सेवामा सक्रिय रहेकी छिन्। सप्टा पौड्यालका उल्लेखित यी उच्च कोटिका सुन्दर दुई कृति लोकनाथ हेमकला पौड्याल ट्राईले प्रकाशन गरेको छ।

कविता

नकुँड्याउ मनहरु

जीवी खात्री

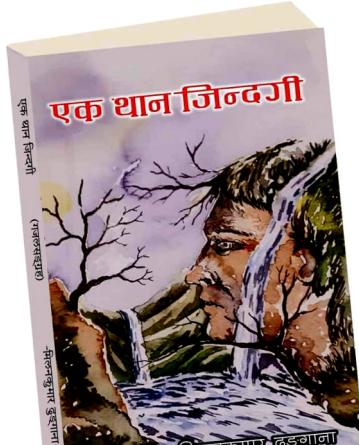
तिमी र म उभिएको धर्ती
एउटै हो।
हरिया डाँडाकोडा
भीर, पाखा, परेहा
रिनै हुन्।
अकाशका जून, ताराहरु
उनै हुन्।

नदी-नाला
खोल्सा-खहरे
र भरनाहरु पनि
उही हुन्।
आँखामा फुले
लालीयुराँसको रङ्ग
एउटै हो।
ढकमकक पुलेको
बुकी फूलको सुगम्बा
उस्तै हो।

विहान उठ्दा
देखिने हिमाल
त्याही हो।
परापूर्वकालेखि
हाम्रा घरका
भग्याल-ठाकोहरु
एकैरित फर्केका छन्।
बलसी एउटै हो।
आँगन एउटै हो।

तर,
किन तिमी आज
सार्न खोज्दैछौ
हाम्रो घरको बलेसी ?
अलग्याउन खोज्दैछौ
हाम्रो घरको आँगन,
र,
कुद्योउन खोज्दैछौ मनहरु।

‘८६ Idngsdf/ ९८fgfn]NofP Ps yfg lhGbul’

भुवन कामना व्यक्त गरेका छन्।

पार्यापक डाक्टर धनशयाम न्योपानेले कितावमा मूल्य भूमिका लेखेका छन्।

